

Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan "Tilburg, hoogspanningsverbinding 150 kV Tilburg Noord-Best"

1. Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan "Tilburg, hoogspanningsverbinding 150 kV Tilburg Noord-Best" heeft ter inzage gelegen van maandag 15 juni 2020 tot en met maandag 27 juli 2020. Tijdens deze periode zijn er in totaal 6 schriftelijke zienswijzen ingekomen. Hierna volgt een samenvatting van de zienswijzen, het standpunt van het gemeentebestuur en de conclusie aangaande de beoordeling. Het standpunt is gebaseerd op de volledige tekst van de zienswijze, er heeft een integrale beoordeling plaatsgevonden. Zienswijzen van natuurlijke personen zijn geanonimiseerd.

2. Zienswijzen

Gedurende deze periode zijn er 7 zienswijzen ingediend;
18 juni 2020 en 25 juli 2020, zienswijzen indiener 1 (Z01)
17 juli 2020, zienswijze indiener 2 (Z02)
17 juli 2020, zienswijze indiener 3 (Z03)
20 juli 2020, zienswijze indiener 4 (Z04)
27 juli 2020, zienswijze indiener 5 (Z05)
27 juli 2020, zienswijze indiener 6 (Z06), pro forma aangevuld op 7 augustus 2020
23 juni 2020, zienswijze indiener 7 (Z07)

Opzet van de antwoordnota

De antwoordnota bestaat uit een thematische behandeling van de zienswijzen (Z). De reacties zijn gerangschikt op datum van dagtekening.

Overzicht zienswijzen

Onderwerp		Zienswijzen
Algemeen		
1	Participatie	Z06
2	Tracé en uitvoeringswijze	Z01, Z02, Z03, Z04, Z06 & Z07
3	Regels	Z05
Omgevingsaspecten		
4	EM-velden, Beïnvloeding en Gezondheid	Z04 & Z06
5	Belemmering bedrijfsvoering	Z01, Z02, Z03, Z06
6	M.e.r.	Z06
Schade / waardevermindering		
7	Schade / waardevermindering	Z02, Z03, Z04, Z06

Beantwoording zienswijzen

Algemeen

1. Participatie

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
1.	Z06	Indiener stelt dat er geen overleg is gevoerd over de onderhavige situatie ondanks aandringen bij initiatiefnemer.	Over het project en het bestemmingsplan zijn door initiatiefnemer TenneT op meerdere momenten participatie- en inlooppmomenten georganiseerd (zie ook paragraaf 7.1.2 van de toelichting). Daarnaast is op verzoek van de indiener in oktober 2019 een aanvullende bewonersbijeenkomst georganiseerd voor de omgeving Enschootsebaan tot Zandstraat. Op deze avond is het concept tracé besproken en is het tracé in overleg met aanwezigen geoptimaliseerd binnen de vooraf gecommuniceerde kaders. Ook op percelen van indiener is het tracé toen aangepast. Dit is ook zo opgenomen in het definitieve tracé en gecommuniceerd naar alle aanwezigen van deze bewonersbijeenkomst. Vervolgens is er contact geweest met een rentmeester voor betredingstoestemmingen met betrekking tot grondonderzoeken. De initiatiefnemer heeft daarmee voldoende overlegmomenten geïnitieerd met de indieners. De initiatiefnemer is zich er niet van bewust dat een toezegging is gedaan tot het plannen van een aanvullend gesprek over het bestemmingsplan. Tijdens het gesprek met de rentmeester had ook het bestemmingsplan besproken kunnen worden. Daarnaast wordt ruim voor de uitvoering gestart met persoonlijke gesprekken voor het vestigen van zakelijk recht. In dit gesprek is ook ruimte voor aanvullende vragen. Indiener heeft verder voorafgaand aan de ter inzage legging niet specifiek verzocht om een aanvullend gesprek. Initiatiefnemer stelt zich op het standpunt dat aan een dergelijk verzoek gehoor gegeven zou worden. Dit blijkt ook uit gesprekken die zijn gevoerd met andere belanghebbenden.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

2. Tracé en uitvoeringswijze

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
2.	Z01	1. Indiener stelt dat het onlogisch is dat het tracé niet aan de noordzijde van de A58 is gelegen, omdat de huidige te vervallen bovengrondse verbinding daar ook is gelegen.	1. Bij het vervangen van de bovengrondse verbinding voor een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding moet worden voldaan aan het huidige beleid en daartoe dienen alternatieven geheel opnieuw te worden afgewogen. De nieuwe ondergrondse verbinding wordt daarom als een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling beschouwd. Ruimtelijk gezien is er dan ook geen sprake van vervanging maar van het realiseren van een nieuwe ondergrondse verbinding tussen Tilburg Noord en Best en het verwijderen van een bovengrondse verbinding tussen Tilburg Noord en Best. In dat kader zijn alle alternatieven (afbeelding 2.4 in het bestemmingsplan en opgenomen in bijlage 1 bij de toelichting) onderzocht en besproken met bevoegde gezagen en andere belanghebbenden. Alternatief midden	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
		2. Indieners geven aan een geluidswal te willen ontwikkelen om het geluid van de A58 in het gebied te beperken. Dit initiatief wordt door de voorgenomen 150 kV-verbinding belemmerd.	volgt gedeeltelijk de huidige bovengrondse verbinding, en is wel degelijk onderzocht en afgewogen. In de toelichting en bijlage 1 bij het bestemmingsplan zijn de afwegingen nader toegelicht. Het alternatief aan de noordzijde is niet alleen afgefallen vanwege de aanwezigheid van het Natura 2000 gebied. In en na het gesprek met de indiener op 19 mei jongstleden is door initiatiefnemer aangegeven dat het aangedragen alternatief aan de noordzijde technisch mogelijk is. Planologisch is deze echter niet mogelijk. Dit alternatief is overlegd met bevoegde gezagen en met natuurbeherende organisaties. Het kruisen van Natura 2000 is alleen mogelijk als geen redelijkerwijs te beschouwen alternatief beschikbaar is. Dit staat los van de mogelijkheid Natura 2000 gebied met een gestuurde boring te kunnen kruisen. Bij een tracé aan de noordzijde is tevens een stuk open ontgraving nodig, voordat de A58 gekruist kan worden. Zowel het kruisen van Natura 2000 alsook het kruisen van de A58 vanaf een perceel met de bescherming Natuurnetwerk Brabant leidt tot een niet vergunbare situatie. Tot aan de bebouwing van Moergestel is sprake van Natuurnetwerk Brabant. Indiener stelt dat initiatiefnemer in het gesprek heeft aangegeven dat het aangedragen alternatief technisch eenvoudiger en daardoor goedkoper is. Hier is geen sprake van en dit is ook niet zo aangegeven in het gesprek en het verslag. 2. Het realiseren van een geluidswal (hoger dan 0,40m) is niet mogelijk binnen het vigerende bestemmingsplan. In de afweging van betrokken belangen bij de totstandkoming van voorliggend bestemmingsplan kan dit dan ook niet worden meegewogen. Rijkswaterstaat en de gemeente Tilburg zijn niet op de hoogte of betrokken bij dit initiatief van indieners. Initiatiefnemer heeft in gesprekken en mails aangegeven dat de ondergrondse kabels niet op voorhand een geluidswal uitsluiten. Indien dit initiatief zich verder ontwikkelt is de initiatiefnemer bereid om mee te werken aan onderzoek en technische oplossingen, zo lang dit geen gevolgen heeft op de uitvoeringsplanning. Omdat na onderzoek blijkt dat voor de wens voor de geluidswal nog geen planvorming is gestart kan daar niet op voorhand al op geanticipeerd worden.	

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
3.	Z02 Z03	Indiener acht het onredelijk dat er onderscheid gemaakt wordt in de wijze waarop de leidingen ondergronds worden aangelegd voor wat betreft de soort bestemming die rust op de grond, namelijk dat er wordt ontgraven bij agrarische gronden en wordt geboord bij natuurgronden. Indiener zou het redelijk vinden als ook bij agrarische gronden geboord zou worden en dat de leidingen dan ook op een grotere diepte worden aangelegd, met minder nadelige gevolgen van dien.	Open ontgraving is het uitgangspunt van de wijze van aanleg, omdat dit een aantal voordelen heeft. Het is beter voor de transportcapaciteit van de kabel en de kabels zijn beter te bereiken bij calamiteiten. Gestuurde boringen worden toegepast om belemmeringen te kruisen, omdat dit wettelijk is verplicht, zoals bij veel natuurgebieden, of om de te vergoeden schade bovengronds te beperken. In de praktijk betekent dit dat met name in agrarische gronden open ontgraving wordt toegepast. Eventuele schade als gevolg hiervan, ook op lange termijn, wordt door initiatiefnemer vergoed zoals terug te vinden in de paragraaf schade / waardevermindering.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
4.	Z04	Indiener stelt dat de graafwerkzaamheden en aanrijroutes leiden tot hinder, verzakkingen en scheuren aan erfverharding en bouwwerken.	Om de hinder voor indiener op en rondom de erfverharding van zijn perceel zoveel mogelijk te beperken, is in overleg met indiener naar aanleiding van deze zienswijze het tracé aangepast op en nabij het woonperceel van indiener. De gestuurde boring onder de Rugdijk is verlengd tot voorbij de erfverharding naar perceel TBG01A 3245. Hiermee wordt ook de hinder en schade op de waterberging en de percelen 3852 en 3850 voorkomen. Vanaf perceel 3245 gaat de aanlegmethode over naar open ontgraving, tevens om de realisatie van een vereiste lasmof te realiseren. Deze aanpassing van het tracé en de aanlegmethode zorgt er ook voor dat het perceel 3245 vanaf de zuidoostzijde bereikt kan worden tijdens de aanleg en hiermee geen hinder is op het erf. Zie kaartje bij hoofdstuk 3 van deze nota.	Dit gedeelte van de zienswijze is gegrond en leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.
5.	Z04	De percelen rondom de waterberging zijn in 2018 ingericht als grasland met hoge botanische waarden (Skai gecertificeerd). Indiener geeft aan dat bovengenoemde percelen eenzelfde vergelijkbare status verworven hebben als een natuurgebied, en het is niet wenselijk om op deze percelen een open ontgraving te verrichten. Indieners is dan ook de mening toegedaan dat op deze percelen een	De botanische waarden hebben geen wettelijk beschermde natuurstatus en zijn dus geen aanleiding om de aanlegmethode aan te passen. Omdat het tracé om bij reactie 2.4 genoemde redenen wel wordt aangepast is hier desondanks sprake van een gestuurde boring.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
		gestuurde boring moet plaats vinden, of dat het tracé omgeleid moet worden om deze percelen te ontzien.		
6.	Z04	Indiener verzoekt het tracé om te leiden daar de percelen reeds in eigendom zijn van de Gemeente Tilburg	De voorgestelde percelen zijn weliswaar in eigendom van de gemeente Tilburg maar betreffen geen openbare grond. De eigendomssituatie is niet van belang bij het bepalen van het tracé. Indien het tracé noordelijker wordt aangelegd wordt de verbinding langer wat niet in lijn is met de technische uitgangspunten van initiatiefnemer. Vanuit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening belemmert het alternatief ook in meerdere mate eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
7.	Z06	Indiener stelt dat een voldoende groot huiskavel belangrijk is voor de bedrijfsvoering. Het tracé doorkruist het huiskavel. Daarnaast geldt dat het indiener ook niet meer is toegestaan zijn bedrijf verder uit te breiden. Tevens bestaat het plan om in de toekomst ter plaatse van het perceel waar het tracé is gepland een woonhuis te realiseren op het perceel grenzend aan de Bosscheweg. Met de nadelige financiële consequenties hiervan is onvoldoende rekening gehouden.	Het huidige agrarisch gebruik van de gronden wordt niet belemmerd door de kabelverbinding. De kabelverbinding is buiten het bouwvlak gelegen en werkt daarmee niet belemmerend voor bedrijfsuitbreiding. Dit bestemmingsplan stelt tevens geen nadere beperkingen aan bedrijfsuitbreiding buiten de belemmerende strook (16 meter breed) van de kabelverbinding. Het perceel grenzend aan de Bosscheweg betreft een agrarische bestemming met een wijzigingsbevoegdheid van burgemeester en wethouders ten behoeve van natuur- en landschapsontwikkeling, door het van toepassing verklaring van het 'moederplan' wijzigt dat niet. Daarnaast is op de gronden van de belemmerende strook welke in eigendom zijn van indiener geen woonhuis mogelijk. (Toekomst)schade wordt verder behandeld onder de paragraaf schade / waardevermindering.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
8.	Z06	Indiener ziet graag bevestigd dat ter plaatse van de percelen de hoogspanningskabel in de grond wordt gebracht door middel van een gestuurde boring. De verstoring van de ondergrond als gevolg van een gestuurde boring is namelijk relatief beperkt.	Op de percelen in eigendom van appellant wordt reeds een gestuurde boring toegepast in verband met het kruisen van de Enschtsebaan, ondergrondse infrastructuur en de bovengrondse 380 kV-verbinding. Dit is geborgd in de regels bij het bestemmingsplan. Open ontgraving is het uitgangspunt van de wijze van aanleg, omdat dit een aantal voordelen heeft. Het is beter voor de transportcapaciteit van de kabel en de kabels zijn beter te bereiken bij calamiteiten. Gestuurde boringen worden toegepast om belemmeringen te kruisen en waar een wettelijke plicht ligt, zoals bij veel natuurgebieden, of om aanzienlijke schade bovengronds te voorkomen. In de praktijk betekent dit dat met name in agrarische gronden	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
			open ontgraving wordt toegepast. Initiatiefnemer hanteert een cultuurtechnisch protocol waarin wordt voorgeschreven hoe schade voorkomen kan worden. Zo worden de verscheidende grondlagen afzonderlijk afgegraven en volgens de oorspronkelijke bodemopbouw teruggelegd. Dit gebeurt onder toezicht van een cultuurtechnisch toezichthouder. Indien er onverhoopt toch schade optreedt, ook op lange termijn, wordt door initiatiefnemer vergoed zoals opgenomen onder de paragraaf schade / waardevermindering.	
9.	Z06	Indiener stelt in de aanvulling op de zienswijze een alternatief tracé voor ten oosten van de N261 in plaats van op de percelen van de indiener.	Indiener onderbouwt niet waarom dit alternatief geschikt is, behalve vanuit het individuele belang van de indiener. Het aangedragen alternatief is niet uitvoerbaar, net als andere alternatieven aan de oostzijde van de N261. Dit komt door de lintbebouwing langs de Enschootsebaan aan deze kant tot aan enkele meters naast de N261. Hier is onvoldoende ruimte voor een belemmerende strook van 16 meter voor de 150 kV-verbinding. Uitgangspunt is om het aantal kruisingen met wegen te beperken en indien nodig haaks te kruisen. Anders dat het huidige tracé kruist het aangedragen alternatief twee keer de N261, waarvan één keer niet haaks maar diagonaal over een lange lengte. Dit is technisch moeilijker uitvoerbaar en vergunbaar in verband met het kruisen van een infrastructureel kunstwerk ter hoogte van de Enschootsebaan. Daarnaast is dat waarschijnlijk niet vergunbaar omdat dit eventuele aanpassingen van de N261 in de toekomst beperkt of initiatiefnemer dan wordt geconfronteerd met verzoek tot verlegging.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
10	Z07	Indiener geeft aan bezwaar te hebben tegen het leeg op moeten leveren van zijn gehele perceel, omdat de kabels maar over een gedeelte van zijn perceel lopen.	In paragraaf 7.2.2 van de toelichting bij het bestemmingsplan is aangegeven dat initiatiefnemer zakelijk recht (inclusief gebruikersovereenkomst) afsluit met grondeigenaren en gebruikers. Het bestemmingsplan voorziet niet in deze afspraken. Er wordt gehoor gegeven aan deze reactie door alleen de strook waar de verbinding bestemd is leeg opgeleverd moet worden en dat deze strook gebruikt mag worden tot het moment dat initiatiefnemer aangeeft de gronden nodig te zullen hebben. Door initiatiefnemer zal vervolgens met eigenaar besproken worden hoe dit perceel leeggehaald moet worden. Initiatiefnemer heeft aangegeven samen met de eigenaar af te zullen spreken wat initiatiefnemer verwijderd en wat door eigenaar verwijderd moet worden.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
11	Z05	Graag zouden we derhalve zien dat artikel 6.2. b als volgt komt te luiden: <i>"in aanvulling op het gestelde onder a geldt dat ter plaatse van de bestemmingen 'Leiding - Hoogspanningsverbinding', 'Leiding - Gas', 'Leiding - Nafta', 'Leiding - Water' of 'Leiding - Riool' voor het aanleggen, beheren, onderhouden en in stand houden van de in onderhavig bestemmingsplan bedoelde ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding tevens aan de volgende voorwaarden moet worden voldaan:</i> <i>1. de belangen en de veiligheid van de betrokken leiding worden niet geschaad;</i> <i>2. hieromtrent is schriftelijk advies verkregen van de desbetreffende leidingbeheerder;</i>	De gesuggereerde toevoegingen leiden tot meer duidelijkheid voor de leidingbeheerders, ondanks dat dit ook via andere regelingen en afspraken tussen leidingbeheerders reeds is vastgelegd.	Dit gedeelte van de zienswijze is gegrond en leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Omgevingsaspecten

4. EM-velden, Beïnvloeding en Gezondheid

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
12	Z04	Indiener stelt dat de gezondheidsrisico's door het vervangen in plaats van het verwijderen van een 150 kV verbinding in de directe omgeving van indiener hierdoor permanent in het gedrang blijven.	Er wordt regelmatig onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen op de gezondheid van de mens. In deze onderzoeken is nooit een oorzakelijk verband gevonden tussen blootstelling en enig gezondheidseffect. Er is wel sprake van een zwakke, maar statistisch significante associatie tussen het voorkomen van leukemie bij kinderen tot 15 jaar en het wonen in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Ondanks dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een oorzakelijk verband heeft de Rijksoverheid, op advies van de Gezondheidsraad, in 2005 een beleidsadvies¹ uitgebracht voor bovengrondse	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

¹ Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 3 oktober 2005 / Verduidelijking van het advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 4 november 2008.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
			hoogspanningsverbindingen waarin wordt geadviseerd zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magnetische velden met een jaargemiddelde veldsterkte van meer dan 0,4 microtesla. Dit komt er op neer dat het advies is om bij nieuwe situaties gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plaatsen. Bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen, hoogspanningsstations of opstijpunten zijn aanwijzingen voor een mogelijk gezondheidseffect niet gevonden. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat bewoners gezondheidseffecten zullen ervaren die worden veroorzaakt door het tracé. Alvorens het bestemmingsplan in de procedure te brengen heeft initiatiefnemer op verzoek van de gemeenten Tilburg, Oisterwijk, Best, Oirschot en Eindhoven de 0,4 micro Tesla contour van de ondergrondse 150 kV kabelverbinding voor het voorkeursalternatief in beeld gebracht conform de berekeningsmethodiek zoals is neergelegd in de Notitie 'Afspraken over de rekenmethodiek voor de "magneetveldzone" bij ondergrondse kabels en hoogspanningsstations behorende tot de Randstad 380 kV verbinding' van 3 november 2011. Uit deze berekeningen is gebleken dat er geen gevoelige bestemmingen binnen de 0,4 microTesla contour van de nieuwe ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding aanwezig zijn.	
13	Z06	Indiener stelt zich op het standpunt dat ten aanzien van het ondergrondse tracé onvoldoende inzichtelijk is gemaakt wat de mogelijke nadelige gevolgen voor gezondheidsrisico's kunnen zijn. Daarnaast zijn ook geen afdoende oplossingen aangedragen. Indiener en zijn directe familie ondervinden momenteel ernstige gezondheidsklachten. De vrees bestaat dan	Er wordt regelmatig onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen op de gezondheid van de mens. In deze onderzoeken is nooit een oorzakelijk verband gevonden tussen blootstelling en enig gezondheidseffect. Er is wel sprake van een zwakke, maar statistisch significante associatie tussen het voorkomen van leukemie bij kinderen tot 15 jaar en het wonen in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Ondanks dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een oorzakelijk verband heeft de Rijksoverheid, op advies van de Gezondheidsraad, in 2005 een beleidsadvies² uitgebracht voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarin wordt geadviseerd zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

² Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 3 oktober 2005 / Verduidelijking van het advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 4 november 2008.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
		ook dat deze klachten nog ernstiger zullen worden. Van belang is immers dat het tracé op minder dan 35 meter van de woning is gepland. In verband hiermee stelt cliënt zich op het standpunt dat eerst aangetoond dient te worden dat de aanleg van de 150kV-verbinding geen enkele invloed heeft op de menselijke gezondheid. Thans is deze informatie niet voorhanden.	waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magnetische velden met een jaargemiddelde veldsterkte van meer dan 0,4 microtesla. Dit komt er op neer dat het advies is om bij nieuwe situaties gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plaatsen. Bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen, hoogspanningsstations of opstijgpunten zijn aanwijzingen voor een mogelijk gezondheidseffect niet gevonden. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat bewoners gezondheidseffecten zullen ervaren die worden veroorzaakt door het tracé. Alvorens het bestemmingsplan in de procedure te brengen heeft TenneT op verzoek van de gemeenten Tilburg, Oisterwijk, Best, Oirschot en Eindhoven de 0,4 micro Tesla contour van de ondergrondse 150 kV kabelverbinding voor het voorkeursalternatief in beeld gebracht conform de berekeningsmethodiek zoals is neergelegd in de Notitie 'Afspraken over de rekenmethodiek voor de "magneetveldzone" bij ondergrondse kabels en hoogspanningsstations behorende tot de Randstad 380 kV verbinding' van 3 november 2011. Deze berekening is uitgevoerd door een daarvoor geaccrediteerd bureau. Uit deze berekeningen is gebleken dat er geen gevoelige bestemmingen binnen de 0,4 microTesla contour van de nieuwe ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding aanwezig zijn. Bij vaststelling wordt deze berekening toegevoegd als bijlage bij de toelichting op het bestemmingsplan. Omdat het beleidsadvies niet van toepassing is op ondergrondse verbindingen zijn er ook geen voorwaarden om de eventuele cumulatie met de ondergrondse verbinding te berekenen. Bovendien bevindt het woonhuis van indiener zich al in de indicatieve magneetveldzone van 0,4 microTesla van de huidige bovengrondse 380kV-verbinding (zie figuur 1). Het jaargemiddelde magneetveld is hier mogelijk hoger dan 0,4 microTesla. De aanleg van de ondergrondse verbinding tussen Tilburg Noord en Best verandert daar niets aan. Er kan volgens de Gezondheidsraad niet worden gezegd dat mensen die in een gebied wonen met een jaargemiddelde magnetische veldsterkte hoger dan 0,4 microTesla een verhoogd gezondheidsrisico hebben ten opzichte van de mensen die in een gebied wonen waar de veldsterke 0,4 microtesla is.	

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
14	Z06	Indiener vreest voor geluid en trillingen. Onduidelijk is immers wat het effect hiervan is. Ook deze aspecten zijn niet nader onderzocht.	Bij de aanleg van de verbinding zal sprake zijn van tijdelijke hinder door bouwverkeer. De aanrijroutes worden afgestemd met de grondeigenaar, en zijn in onderhavige situatie ook mogelijk vanaf de Bosscheweg. Omdat het ter plaatse gestuurde boringen betreft vinden de werkzaamheden zelf alleen plaats bij de in- & uittredepunten. Aan de zuidzijde is dat op ongeveer 200 meter en aan de noordzijde op ongeveer 125 meter, waardoor eventueel geluid en trillingen slechts beperkt of niet merkbaar zullen zijn tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

5. Belemmering bedrijfsvoering

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
15	Z01	Indiener stelt dat door de belemmering van dit bestemmingsplan sprake is van belemmering van eigendom en bedrijfsvoering.	Deze grond is slechts tijdelijk nodig voor de aanleg van de ondergrondse kabel waarna de gronden in oorspronkelijke staat worden hersteld en het huidige gebruik kan worden voortgezet. TenneT hanteert het principe van schadeloosstelling (zoals terug te vinden in de paragraaf schade / waardevermindering).	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
16	Z02, Z03	Indiener stelt dat initiatiefnemer grond nodig zal hebben van indiener waardoor geen rendabel landbouwbedrijf meer resteert. Indiener acht dit plan dan ook in strijd met deze evidente privaatrechtelijke belemmering, althans acht het plan bij voorbaat onuitvoerbaar.	Deze grond is slechts tijdelijk nodig voor de aanleg van de ondergrondse kabel waarna de gronden in oorspronkelijke staat worden hersteld en het huidige gebruik kan worden voortgezet. TenneT hanteert het principe van schadeloosstelling (zoals terug te vinden in de paragraaf schade / waardevermindering).	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
17	Z06	Indiener stelt dat bedrijfsvoering wordt belemmerd. Indiener is voornemens zijn melkvee te voorzien van een zender. Onduidelijk is of het magneetveld van de 150 kV-verbinding invloed heeft op deze zenders. Het gevolg hiervan is dat de gezondheid en de melkgift van de melkkoeien wordt aangetast.	Apparatuur die wordt toegepast in hedendaagse agrarische sector voldoen aan de eisen omtrent beïnvloeding door magneetvelden zoals van hoogspanningsverbindingen. Daarmee wordt verstoring vrijwel uitgesloten. Indien er toch verstoring op kan treden zal door TenneT maatregelen getroffen worden om deze op te lossen. In de gesprekken met de rentmeesters zal ook ingegaan worden op mogelijke verstoringen. Voordat de verbinding gerealiseerd wordt is dan in beeld gebracht of er verstoring is en welke maatregelen door TenneT getroffen worden. Ook indien belanghebbende overweegt apparatuur aan te schaffen nadat de verbinding is aangelegd wordt aangeraden voordat tot aanschaf over gegaan wordt in overleg te treden met TenneT. Tevens blijkt uit het onderzoek (DNV-GL 'Elektrische en magnetische velden, effecten op dieren' d.d. 2015-10-26 rapportnummer 15-2569) naar het effect van hoogspanningsverbindingen op landbouwdieren (zie bijlage 1 TB) dat er geen gezondheidseffecten op koeien zijn te verwachten. Dit is tevens terug te vinden in de jurisprudentie (RvS zaaknummer: 201700175/1/R6).	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

6. M.e.r.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
--	-----	----------------------------	---------------------------	-----------

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
18	Z06	Indiener stelt dat ten onrechte geen m.e.r.-beoordelingsbesluit is toegevoegd aan het bestemmingsplan.	Op 29 april 2020 heeft het college besloten dat geen milieueffectrapportage behoeft te worden opgesteld. Het besluit heeft van 18 mei 2020 tot en met 29 juni 2020 terinzage gelegen. Indiener stelt dat bij de stukken ten onrechte geen m.e.r.-beoordelingsbesluit is bijgevoegd. De vormvrije m.e.r.-beoordeling is als bijlage opgenomen bij het ontwerpbestemmingsplan. Het besluit wordt als bijlage bij de toelichting gevoegd.	Dit gedeelte van de zienswijze is gegrond en leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Schade / waardevermindering

7. Schade / waardevermindering

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
19	Z02, Z03	Indiener stelt schade te ondervinden, doordat delen van landbouwpercelen als gevolg van de aanwezigheid van ondergrondse hoogspanningskabels minder geschikt zullen zijn voor toekomstig mogelijke bestemmingen. Indiener vreest dan ook dat zijn inkomen zal dalen dan wel dat de waarde van zijn onroerende zaak zal dalen na realisering van het plan.	In het bestemmingsplan is de belemmerende strook opgenomen die het planologisch mogelijk maakt om een ondergrondse 150 kV-hoogspanningskabel aan te leggen. De belemmerende strook in het bestemmingsplan is gelijk aan de maximale breedte van de zakelijk recht strook. Voorafgaand aan de realisatie wordt met de grondeigenaren een zakelijk recht overeenkomst (ZRO) gesloten. In dat kader worden er ook werkafspraken gemaakt en zal de planning worden besproken. Over de ZRO neemt initiatiefnemer TenneT contact op met de grondeigenaren. De gronden worden in oorspronkelijke staat hersteld en aantoonbare schade, veroorzaakt door de realisatie van het project, evenals aantoonbare toekomstschade, zal worden vergoed. Om dit te kunnen borgen wordt op de percelen een nul- en eindopname gedaan. Deze procedure loopt niet via de bestemmingsplanprocedure, maar kent een eigen traject. De schade- en vergoedingengids van TenneT is te raadplegen op: https://www.tennet.eu/fileadmin/user_upload/Company/Publications/Corporate_Brochures/Schade_en_vergoedingengids_ondergronds_110-150_kV.pdf Indien sprake is van waardedaling als gevolg van vaststelling van dit bestemmingsplan, kan binnen 5 jaar na onherroepelijk zijn van het raadsbesluit tot vaststelling planschade aangevraagd worden bij het college van B&W van de gemeente Tilburg.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
20	Z04	Indiener stelt dat het gehele niet bebouwde terrein van indiener in aanmerking komt voor het plan, waarmee die percelen in de toekomst niet meer	Indien sprake is van waardedaling als gevolg van vaststelling van dit bestemmingsplan, kan binnen 5 jaar na onherroepelijk zijn van het raadsbesluit tot vaststelling planschade aangevraagd worden bij het college van B&W van de gemeente Tilburg.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

	Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
		voor andere ontwikkeling dan agrarisch gebruik in aanmerking komt.		
21	Z04	Indiener stelt dat de bronnering zorgt voor schade aan gebouwen en bouwwerken en de aanrijroutes zorgen voor structuurschade.	De open ontgraving betreft hier een lengte van 130 meter met een diepte van 1,80m en een lasmof van ongeveer 2,5 meter diep. De eventueel benodigde bemalingstijd zal van korte duur zijn. Dit zal niet leiden tot risico's op schade ten gevolge van bronnering. Mocht het zo zijn dat veel bronnering noodzakelijk is dan zal initiatiefnemer de uitvoeringswijze hierop aanpassen. De sleuf komt dan korter open te liggen waardoor er minder bemaling nodig zal zijn. In overleg met de grondeigenaar zullen er afspraken worden gemaakt om dit te voorkomen. In het voortraject zijn er handboringen uitgevoerd ter bepaling van de cultuurtechnische staat van de gronden. Uitgangspunt en bedoeling hiervan is om de gronden achter te laten zoals wij ze voor start werkzaamheden hebben aangetroffen. Een voorbeeld om schade bij aanrijroutes te voorkomen zijn, het toepassen van geodoek op maaiveld, aanbrengen van een zandpakket met hierop de rijplaten. De gewenste mitigerende maatregelen kunnen door de grondeigenaar kenbaar worden gemaakt in het gesprek met de rentmeester.	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
22	Z06	Het tracé doorkruist de huiskavel. Dit brengt volgens indiener een aanzienlijke waardevermindering van de grond met zich mee.	In het bestemmingsplan is de belemmerende strook opgenomen die het planologisch mogelijk maakt om een ondergrondse 150 kV-hoogspanningskabel aan te leggen. De belemmerende strook in het bestemmingsplan is gelijk aan de maximale breedte van de zakelijk recht strook. Voorafgaand aan de realisatie wordt met de grondeigenaren een zakelijk recht overeenkomst (ZRO) gesloten. In dat kader worden er ook werkafspraken gemaakt en zal de planning worden besproken. Over de ZRO neemt initiatiefnemer TenneT contact op met de grondeigenaren. De gronden worden in oorspronkelijke staat hersteld en aantoonbare schade, veroorzaakt door de realisatie van het project, evenals aantoonbare toekomstschade zal worden vergoed. Om dit te kunnen borgen wordt op de percelen een nul- en eindopname gedaan. Deze procedure loopt niet via de bestemmingsplanprocedure, maar kent een eigen traject. De schade- en vergoedingengids van TenneT is tevens bij TenneT op te vragen. Indien sprake is van waardedaling als gevolg van	Dit gedeelte van de zienswijze is ongegrond en leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr.	Samenvatting zienswijze	Standpunt gemeentebestuur	Conclusie
		vaststelling van dit bestemmingsplan, kan binnen 5 jaar na onherroepelijk zijn van het raadsbesluit tot vaststelling planschade aangevraagd worden bij het college van B&W van de gemeente Tilburg.	

Figuur 1 Indicatieve magneetveldcontour 380kV (zienswijze 4.12)

3. Wijzigingen bestemmingsplan

3.1 Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen

Het plan wordt op de volgende onderdelen gewijzigd naar aanleiding van ingediende zienswijzen.

Regels

- a. In artikel 6.2 sub b. van de regels worden twee woorden toegevoegd (zienswijze 3.11) waardoor 6.2. b als volgt komt te luiden:

"in aanvulling op het gestelde onder a geldt dat ter plaatse van de bestemmingen 'Leiding - Hoogspanningsverbinding', 'Leiding - Gas', 'Leiding - Nafta', 'Leiding - Water' of 'Leiding - Riool' voor het **aanleggen**, beheren, onderhouden en in stand houden van de in onderhavig bestemmingsplan bedoelde ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding tevens aan de volgende voorwaarden moet worden voldaan:
1. de belangen en de veiligheid van de betrokken leiding worden niet geschaad;
2. hieromtrent is schriftelijk advies verkregen van de **desbetreffende** leidingbeheerder;
- b. In de bijlage bij de regels wordt het tracé en de aanlegmethode ter hoogte van de Rugdijk gewijzigd (zienswijze 2.4)

Toelichting

- c. Het m.e.r.-beoordelingsbesluit van het college van 29 mei 2020 wordt toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan (zienswijze 6.18)

Verbeelding

- d. De verbeelding van het tracé wordt ter hoogte van de Rugdijk gewijzigd (zienswijze 2.4).

3.2 Ambtshalve wijzigingen

Het plan wordt op de volgende onderdelen ambtshalve gewijzigd.

Toelichting

- e. De Natuurtoets inclusief veldwerkresultaten wordt toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan. De conclusie van de Natuurtoets blijft ongewijzigd. De tekst in de toelichting dat de veldresultaten bij vaststelling worden toegevoegd wordt verwijderd.
- f. De uitgevoerde berekening die TenneT op verzoek van de gemeente Tilburg heeft uitgevoerd met betrekking tot de 0,4 micro Tesla contour van de ondergrondse 150 kV kabelverbinding wordt toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan